

фольклористики, її наукової думки у професійній підготовці майбутніх фахівців (учителів-філологів, фольклористів, етномузикознавців та ін.), в освітній практиці загальноосвітньої школи.

Список використаних джерел:

1. Вовк М.П. Фольклористика у класичних університетах України (друга половина XIX – початок XXI ст.): навч. посібн. / Мирослава Петрівна Вовк. – К.: Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, 2014. – 202 с. <http://ipood.com.ua/e-library/posibniki/folkloristika-u-klasichnih-universitetah-ukrani-druga-polovina-hh--pochatok-hh-stolittya/>

Баковецька О.О.,

доктор історичних наук, професор кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»,
м. Миколаїв

СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ ТА КРАЇН ЄС У СФЕРІ КУЛЬТУРИ

У листопаді 2015 р. підписано угоду між урядом України та Європейською Комісією про участь України у програмі «Креативна Європа». Україна ратифікувала угоду 3 лютого 2016 року. Ця програма Європейської Комісії спрямована на підтримку та посилення конкурентоспроможності європейського культурного, креативного та аудіовізуального секторів, а також збереження, розвиток, просування культурного, мовного розмаїття країн Європи. Загальний бюджет Програми на 2014-2020 рр. становив 1,46 млрд. євро. Програма містить три компоненти:

- «Культура» (31% бюджету) – просування культурного та креативного секторів;
- «Медіа» (56% бюджету) – підтримка розвитку та поширення аудіовізуальних творів;
- міжсекторальна взаємодія (13% бюджету) – підтримка мережі національних бюро програми «Креативна Європа» та реалізація механізму фінансових гарантій [1].

З метою реалізації угоди в Україні створено Національне бюро «Креативної Європи». Наразі Україна бере участь у програмі «Креативна Європа» у рамках підпрограми «Культура» та частково у підпрограмі «Медіа» [1].

Підпрограма «Культура» складається з трьох напрямків:

- горизонтальні конкурси, які охоплюють всі сектори культурних та креативних індустрій: підтримка проєктів міжнародної співпраці, мережі професійних організацій, платформи для промоції європейських митців та робіт, а також схему індивідуальної мобільності;
- підтримка окремих секторів, що входять до горизонтального напрямку, серед яких музика, література та видавництво, культурна спадщина та архітектура;

- спеціальна підтримка відзначення найкращих досягнень та креативності за допомогою нагород у сфері літератури, музики, архітектури, культурної спадщини [2].

У 2019 р. шість українських організацій були відібрані у рамках конкурсу «Проекти міжнародної співпраці» підпрограми «Культура». Три українські видавництва здобули перемогу в конкурсі «Художній переклад» підпрограми «Культура» та отримали гранти. За допомогою програми «Креативна Європа» було перекладено 18 українських книг на різні мови, дві з них – у 2019 році [1].

Два великі українські кінофестивалі отримали підтримку програми «Креативна Європа» (підпрограма «Медіа»), зокрема Київський міжнародний кінофестиваль «Молодість» (у 2019 р.) та Одеський міжнародний кінофестиваль (вересень 2020 р., у форматі «он-лайн») [1].

Протягом 2019-2020 рр. програмою «Креативна Європа» було підтримано три кінострічки, створені за участі представників української кіноіндустрії, зокрема: «Земля блакитна, ніби апельсин» (2020); «Ціна правди» (2019) та «Пофарбоване пташення» (2019) [1].

Крім того, у 2019 р. українські автори вперше взяли участь у конкурсі на здобуття Літературної премії Європейського Союзу, метою якої є визнання найкращих авторів у Європі. Серед українських письменників Літературну премію Європейського Союзу у 2019 році здобула авторка Гаська Шиян за свій новий роман «За спиною» (видавництво «Фабула») [1].

План подальшого співробітництва України з ЄС у рамках «Креативної Європи» залежить від затвердження Євросоюзом нової фінансової перспективи на 2021-2027 роки. 21 липня 2020 р. Рада ЄС ухвалила висновок, за яким на програму «Креативна Європа» у наступній фінансовій перспективі пропонується виділити 1,66 млрд. євро, що на 12% більше, ніж у поточному семирічному фінансовому періоді (2014-2020 рр.) [1].

Також, за підтримки програми Східного партнерства "Культура і креативність" у рамках проекту CDIS (Індикатори ЮНЕСКО впливу культури на розвиток) було здійснено дослідження взаємозв'язку між культурою та загальним розвитком [3]. Україна розпочала впровадження ІВКР у квітні 2016 р. та завершила цей процес у березні 2017 р. Цей Огляд підсумовує результати, деталі впровадження та вплив, який мав проект ІВКР в Україні. Для опрацювання культурної статистики на національному та місцевому рівнях, створено невелику команду експертів, що розділяла 7 сфер аналізу. Віталій Бабенко, голова Секретаріату Українського комітету Верховної Ради з питань культури та духовності, працював над такими сферами: культура як економічна діяльність, управління та гендерна рівність. Валентина Дем'ян, академічний секретар Українського центру культурних досліджень, була задіяна в обробці даних за такими сферами: освіта, соціальна участь, комунікація та культурна спадщина [4].

У 2017 р. завершено спільний проект ЄС і Ради Європи "Урбаністичні стратегії в історичних містах, скеровані громадянами" (проект COMUS) [5]. У результаті три українських міста - Луцьк, Жовква та Прилуки – презентували портфолію з ключовими планами стратегічного розвитку міст, техніко-економічні оцінки проектних ідей та аналітичні дослідження. Мета проекту COMUS - сприяти центральним і місцевим

органам влади у напрямку стратегічного оновлення шляхом пристосування об'єктів культурної спадщини до сучасних потреб, забезпечити сталий соціально-економічний розвиток малих і середніх історичних міст [3].

У 2016 р. реалізовано проект "Побачити Україну: Docudays UA мандрує світом". Основна мета проекту – просування національного культурного продукту в ЄС. У результаті українське документальне кіно побачили у п'яти країнах Європи (Франція, Німеччина, Італія, Іспанія та Греція) [3]. Показ складався з трьох частин: документальний фільм, арт-виставка, дискусії з громадськими активістами та правозахисниками з України та Європи [6].

5 вересня Уряд схвалив проект Закону України «Про приєднання України до Розширеної часткової Угоди про культурні маршрути». Реалізація Закону сприяє активному залученню України до процесів формування спільного культурного простору в Європі, просуванню національних інтересів шляхом ініціювання та участі у транскордонних культурних маршрутах, метою яких є підвищення обізнаності про національну культурну спадщину з фокусом на теми, що мають символічне значення для європейської єдності, історії, культури та цінностей [7].

Також, Верховна Рада ухвалила закон про приєднання до Європейського фонду підтримки спільного виробництва та розповсюдження художніх кінематографічних та аудіовізуальних творів ("EURIMAGES") [3]. Eurimages - фонд підтримки культури Ради Європи. Діє з 1989 року, він нараховує 40 держав-членів, представництва яких розташовані в Страсбургу, а також Канаду в якості асоційованого члена. Eurimages просуває незалежне кіновиробництво, надаючи фінансову підтримку повнометражним, анімаційним та документальним фільмам. Загальний річний бюджет Eurimages складає 27, 5 мільйонів євро. Він формується за рахунок внесків країн-членів, а також прибутків від надання запозичень [8].

З 1985 року реалізується найпопулярніша і найамбітніша програма в ЄС – «Європейська культурна столиця». Мета програми – привернути увагу до міст Європи, їхньої ролі у розвитку європейських культур. За умовами програми місто-переможець на один календарний рік отримує статус «Культурної столиці Європи» і протягом цього року впроваджує свою програму культурно-мистецького розвитку. Фінансова підтримка програми «Європейська культурна столиця» значно перевищує бюджети будь-яких інших культурно-мистецьких програм. Починаючи з 2007 року умови програми змінені, через «гострі дискусії» заявників, тому статус «Культурна столиця» отримували вже два міста, одне – з території ЄС, і ще одне – з країн, що не входять до його складу. З 2009 року почесний статус «Європейська культурна столиця» отримує одне місто – з країн «старих» членів ЄС, ще одне – з «нових». Таким чином за роки існування програми ЄС представив світові 60 своїх культурних столиць. Україна також долучилась до участі у цій програмі [9].

Також, у листопаді 2017 року в Україні стартувала програма ЄС Culture Bridges. Завершилась ця програма у липні 2020 року. В рамках реалізації програми, проходила низка грантових конкурсів. Заявники могли обирати серед трьох категорій: міжнародна мобільність, проекти національної та міжнародної співпраці. За трьома грантовими категоріями надійшло 2006 заявок. Із них було підтримано 120 заявок, хоча

спочатку планувалося профінансувати тільки 96. Більшість заявок подавали у категорії міжнародна мобільність – 1093, підтримано – 87 проектів із загальним бюджетом у майже 178 тисяч євро. Найпопулярнішими напрямками стали Велика Британія, Німеччина та Польща. Із цих же трьох країн заявники найчастіше подавали проекти мобільності до України. Отже, українські організації частіше стали запрошувати до себе іноземців. Заявники цієї категорії представляли всі сектори культури та креативних індустрій. Лідерами за представленням стали: візуальне, перформативне та аудіовізуальні мистецтва, фестивалі, а також креативні хобі та платформи взаємодії [10].

На підставі вище наведеної інформації, ми бачимо, що участь України у програмах співробітництва з країнами ЄС є важливим фактором, що викликав позитивні зрушення у секторі культурних і креативних індустрій. З кожним роком спостерігається постійне зростання кількості підтриманих проектів співпраці за участю українських партнерів. Українські організації, митці, діячі культури активно залучаються до європейських професійних мереж та платформ. Україна і сьогодні продовжує підтверджувати свою зацікавленість у продовженні участі в діючих програмах та готова долучитися до нових програм та ініціатив ЄС.

Список використаних джерел:

1. Гранти Culture Bridges у цифрах. URL: <http://culturebridges.eu/grants-in-figures>
2. Індикатори впливу культури на розвиток ЮНЕСКО. Короткий аналітичний огляд щодо України. URL: https://www.culturepartnership.eu/upload/editor/2017/Policy%20Briefs/Abr-lv_C&C_photo_UA.pdf
3. Кавунник А. ЄДНІСТЬ У РІЗНОМАНІТТІ. UKRAINE. CULTURE. CREATIVITY. URL: <https://uaculture.org/texts/yednist-u-riznomanitti/>
4. Креативна Європа Україна. Культура URL : <https://creativeeurope.in.ua/programs/categories/1>
5. Євроінтеграційний портал. Культура. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/yevrointehratsiia/kultura>
6. Представництво України при Європейському Союзі. URL: <https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/posolstvo/galuzeve-spivrobotnictvo/kulturne-spivrobotnictvo-kreativna-yevropa>.
7. COUNCIL OF EUROPE EUROPEAN UNION. Community-Led Urban Strategies in Historic Towns. URL: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/comus/>
8. UKRAINE: AN EMPTY PEDESTAL. URL: <https://seeukraine.org/>
9. COUNCIL OF EUROPE PORTAL. EURIMAGES. URL: <https://www.coe.int/en/web/eurimages>
10. Урядовий портал. Уряд схвалив приєднання України до Розширеної часткової Угоди про культурні маршрути. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/uryad-shvaliv-priyednannya-ukrayini-do-rozshirenoyi-chastkovoyi-ugodi-pro-kulturni-marshruti>